

2014-02-19

Referens: Alexander Szögi

Hallunda-Norsborg dialogforum – Gångstråket mellan Hallunda och Norsborg

Dag och tid	19 februari, kl. 19-21	
Plats	Hallunda folketshus, Idunsalen	
Närvarande	Ledamöter i dialogforum Isak Betsimon (MP), ordförande Maria Gawell Skog (S) Ulla Neubüser (M) Daulat Ramtri (M) Ranjith Sivanesan (S) Laura Purdy (V) Carina Olsen (S) Emma Karlsson Estrada (TuP)	Medborgare Två kvinnor, två män Övriga Ronnie Dahl, områdesutvecklare Dan Hellström, parkförvaltare Katharina Holmqvist, landskapsarkitekt Alexander Szögi, kommunikatör
Ej närvarande	Kent Dahlström (BP) Ewa Fährlin (FP)	

Dialogmöte om gångstråket mellan Hallunda och Norsborg som ska förändras 2015. Syftet med mötet är att ta in synpunkter från boende i området för att utveckla gångstråket. Katharina Holmqvist som är landskapsarkitekt hos samhällsbyggnadsförvaltningen berättade om kommunens förberedande arbete inför omdaning. Dan Hellström som är parkförvaltare hos samhällsbyggnadsförvaltningen berättade om hur man arbetar med underhåll i området. De boende som närvarande fick ställa frågor till politiker och tjänstemän samt komma med förslag till hur området kring stråket bör utvecklas när det byggs om 2015.

2013-02-19

1. Inledning

Ordförande Isak Betsimon hälsar alla närvarande välkomna och presenterar temat för mötet. Tyst minut hålls med anledning av att politikern i Hallunda-Norsborgs dialogforum Aslan Izgi avlidit för några dagar sedan. Aslan Izgi representerade kristdemokraterna i dialogforum i sex års tid.

2. Katharina Holmqvist berättar om stråket

Samhällsbyggnadsförvaltningen hos Botkyrka kommun har arbetet sedan 2013 med att gångstråket genom området ska rustas upp och förändras. Det främsta syftet är att öka områdets attraktivitet samt upplevelsen av trygghet utmed stråket.

På gata/park-enheten hos samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar två landskapsarkitekter och två parkförvaltare med planering och förvaltning av kommunens parker.

Sommaren 2013 gjordes en analys av gångstråket och under hösten genomfördes en trygghetsvandring kring Norsborgs tunnelbanestation som innefattade delar av gångstråket. Syftet med dialogmötet i februari 2014 är att samla in förslag och synpunkter, som berör förslaget för hur stråket ska byggas om 2015.

Analysen som genomfördes 2013 baserades på fyra inventeringar av markägarskap, upplevelsen av trygghet i området, samt en platsinventering som tog fasta på fysiska platsers möjligheter och brister. Material som exempelvis parkbänkar inventerades också.

Studien visade på två primära styrkor, att stråket ligger centralt och att det finns många platser längs med stråket där människor trivs.

En utmaning som kunde identifieras är att det är svårt för människor att hitta till olika platser från stråket på grund av bristande skyltning och andra fysiska ledtrådar till hur man orienterar sig.

En annan utmaning är att gångtunnlarna har bristande belysning. Belysningen varierar stort mellan olika platser.

Flera entréervägar till stråket är skymda av växtlighet. Det innebär en ökad risk för trafikolyckor.

Det är brist på aktiviteter som gör att människor samlas på stråket.

Områdena runt centrumen i Hallunda och Norsborg är ganska slitna.

Vid Hallunda centrum bryts stråket vilket gör det svårt för den som färdas att orientera sig.

2013-02-19

Förslag på åtgärder från utredningen 2013:

- Förbättrad kvalitet på exempelvis planteringar, bänkar och utrustning.
- Bättre underhåll av utrustningen utmed stråket för att öka tryggheten.
- Underhålla växtligheten för att öka sikten för människor.
- Förbättra belysningen i tunnlarna och övriga stråket för bättre trygghet.
- Viktigt att förbättra möjligheten för människor att hitta till olika platser från stråket.
- Hastighetsdämpande åtgärder för att minska buskörningar med moped, exempelvis cirkelrondeller utmed stråket.
- Lägga till något som är kännetecknande för stråket, exempelvis belysning eller något återkommande mönster som blir en upplevelse för dem som passerar.
- Döpa platser utmed stråket och göra den till en upplevelse.
- Tillföra aktiviteter vid sidan av stråket med variation för alla åldrar och inte bara en transportsträcka-
- Tillföra konst utmed stråket för att öka dess värde som parkstråk.

3. Dan Hellström om aktuella skötselåtgärder

Botkyrka kommun har under senare tid vidtagit följande skötselåtgärder för att underhålla gångstråket:

- Beskärningsåtgärder för att öka synlighet och ljus.
- Satt upp bommar och stenar för att förhindra biltrafik in på stråket.
- Har planerat för att ta ner pilträd vid Norsborgs centrum.
- Placerat ut större blomlådor vid Norsborgs centrum för att minska hastigheten på mopeder.
- Satt belysning intill förskolegårdarna Blåklinten, Anemonen och Vallmon.
- Ny plantering av perenner vid busshållplatsen vid Norsborgs T-bana.

2013-02-19

3. Synpunkter

- Det är fantastiskt att cykla runt i Hallunda och Norsborg. Men jag häpnas över att det är dåligt skött på olika platser. Det känns som att kommunen inte tagit sitt ansvar för de här platserna men nu planerar ni för upprustning. Därför känns det som att ingen bryr sig.
- Det är positivt att kommunen planerar för att rusta upp området. Jag nyttjar stråket ofta, för mig är det en transportsträcka och inte park. Jag blir orolig för att ni ska sätta upp rondeller eftersom dem minskar sikten på stråket. Man ser väldigt bra när man färdas på stråket. Jag tror inte på bommar för att minska biltrafik. Det är viktigt att inte minska framkomligheten för oss cyklister.
- Mitt i bostadsområdet är det viktigt att minska hastigheter för att öka säkerheten och tryggheten i området.
- Det är viktigt att stråket är till för de boende som rör sig till fots i området inte för cyklister och mopedförare.
- Det kanske behövs en cykelväg vid sidan av ett gångstråk. Cyklister behöver framkomlighet. Den stora risken är inte cyklar utan motorfordon.
- De cykelställ som finns idag skadar cyklarna. Hjulen är låsta och böjs lätt. Därför använder ingen dem.
- Det är för få parkeringsplatser för cyklar nära tunnelbanan i Hallunda.
- Som cyklist väljer jag hellre gångstråket för Hallundavägen av säkerhetsskäl.
- Det borde gå att anlägga rondeller vid entrévägarna till stråket.
- Det borde gå att anlägga rondeller vid vägarna som ansluter till stråket.
- Vid Mekonomen på baksidan av Hallunda centrum stannar färdtjänsten och det minskar framkomligheten.
- Det är ett problem att det är en bilverkstad vid Hallunda centrum för det står bilar överallt. Det borde inte vara så i ett mindre centrum.
- Det är ett problem att det är en bilverkstad vid Hallunda centrum. Det står bilar överallt. Det borde inte vara så i ett centrum.
- Ofta använder kommunens fordon stråket och det minskar framkomligheten. Dem borde använda mindre fordon.
- Det ligger kvar sly i området från rensningen av buskage på flera platser.

2013-02-19

- När vi nattvandrare är ute brukar vi rapportera in lampor som inte lyser. Vi hoppas att det åtgärdas.
- Norsborgsdelen är mer otrygg än Hallunda. Det är nedskräpat och slitet. Unga som smäller smällare.

- Det är lättare att känna sig trygg när man möter andra människor som är ute och rör sig på stråket.

- Jag har bott i Slagsta i 40 år och jag går omkring i omgivningarna flera gånger i veckan. I samband med att tidningen Södra Sidan skrev om "bråk" mellan barn/ungdomar och pensionärer som rör sig på gångvägarna i Sätra kom jag att tänka på att det ibland är en del tjafs om utrymmet på gångvägarna här i Slagsta/Hallunda/Norsborg också. En del personer fräser "det är faktiskt högertrafik i Sverige" om man går på vänster sida. Ett par gånger har jag blivit stoppad av cyklister som tycker att jag ska gå på vänstersidan eftersom cyklar är ett fordon och på trafikerad väg ska man gå till vänster för att möta och ha uppsikt över fordon. Ok – det kan jag svälja så nu går jag konsekvent till vänster men jag har fått informationen från såväl polisen som från tjänstemän på kommunen att det inte finns några regler för gångvägarna. Mitt förslag är att man inför lokala regler för gångvägarna eventuellt med någon skylt eller kanske en rekommendation om man inte vill ha regler. Enklast är väl då att man bestämmer att man går till vänster och cyklar till höger som man gör på trafikerade vägar. I dagens läge cyklar cyklister ganska snabbt – till exempel till och från jobbet. Och det kan bli obehagliga olyckor om det inte finns regler/rekommendationer för hur man ska gå och cykla.

4. Workshop

Ronnie Dahl presenterar workshopen. Medborgarna får i uppgift att skriva synpunkter och förslag på postlappar och sätta upp dem på en stor karta som visar hela stråket. Idéer på exempelvis platser där åtgärder behöver göras.

- Underhållsbeskr hela stråket regelbundet.

- Töm soptunnor regelbundet.

- Bygg rondeller vid korsande vägar i gångstråket. Gärna smycka ut med staty, konstverk, fyra till fem stycken.

- Gång- och cykelförbindelse tvärs över Kärsbyskolans gård är dålig. Det är ännu sämre med stängsel och bollplaner. Alla som kommer från västra delen av bostadsområdet går här.

- Arbeta med trygghet genom att få folk att nyttja stråket. Inte bra belysning och röja bort buskar och bygga fysiska hinder för exempelvis cykling.

2013-02-19

- Norsborgs centrum. Bättre fysiska hinder för fordonstrafik. Ej betongsuggor eller bommar. Pollare avsmalnade och väl synliga hinder där enkelt passera med exempelvis barnvagn.
- Norsborgs centrum. Cykelparkeringarna är undermåliga.
- Norsborgs centrum. Barnvagnsramp och gångtunnel från Norsborgs T-bana ner till Norsborgs centrum.
- Snöröjning och vårstädning. Förbättra med sop-saltare. Kolla Stockholms arbete med detta.
- Riksteatern – Norsborgs centrum. Rensa ut varsamt i buskagen. Allt behöver inte röjas bort utan många fall regelbunden skötsel tillräckligt.
- Riksteatern. Torghandel på minitorgen i samarbete med Riksteatern.
- Genomgång folkets hus – Riksteatern mot stråket.
- Förbättra möjligheterna att cykla till och från T-bana och bussar.
- Ett utegym längs stråket.
- Belysning mellan Riksteatern och Norsborgs centrum.
- Riksteatern. Konstmonument.
- Hallunda folkets hus. Cykelparkeringarna är undermåliga.
- Hallunda folkets hus. Underhålla och beskära vid biblioteket och stora ingången.
- Folkets hus. Ta bort buskage vid Folkets hus – Norsborg men spara på träden.
- Hallunda kyrka. Cykelparkeringarna är undermåliga. Byt ut så att det är säkert att låsa fast cykeln.
- Hallunda centrum. Fixa cykelparkering.
- Hallunda centrum. Alla ingångar till centrum är otrygga vid ansamling av personer med hotfull utstrålning. I anslutning till norra utgången mot gym nedskräpat och otrevligt apropå gång/cykelstråket.
- Hallunda centrum. Norra utgången, städa upp.
- Belysning Hallunda centrum – Kornvägen.
- Stråket norr om Hallunda centrum. Planteringar och soffor.

2013-02-19

- Ljusets kyrka. Konstmonument mot Brunna.
- Havrevägen. Kulturcenter med konst, föreningsliv och ungdomsverksamhet.

5. Avslutning

Minnesanteckningarna skickas till gata-parkenheten på samhällsbyggnadsförvaltningen för deras fortsatta planeringsarbete med gångstråket, samt samhällsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, Botkyrka kommuns trygghetssamordnare, Folkets hus i Hallunda, Riksteatern, Ljusets kyrka, Hallunda centrum, Norsborg centrum och Hallundakyrkan. Minnesanteckningarna läggs ut på Botkyrka kommuns hemsida.